

LEERGANG

Het moderne bouwcontractenrecht

Data: 11, 18, 25 september 2024 en 2 en 9 oktober 2024 | Locatie: Bar Beton Den Haag

m.m.v.

M. (Malcolm) Aalstein, mr. B.C.L. (Bas) van den Berg, mr. R.G.T. (Rob) Bleeker,
prof. mr. dr. E.M. (Evelien) Bruggeman, mr. A.M.B. (Andrea) Chao,
mr. G.J. (Georg) Huith, prof. mr. C.E.C. (Chris) Jansen,
mr. A.G.J. (Arent) van Wassenaer van Catwijck en
mr. J.N.E. (Jeanile) Weyne

- twee-fasen contracteren
- uitgestelde prijsbepaling
- (alternatieve) geschilbeslechting
- bouwteam
- allianties
- aanbesteding

Omschrijving

In deze leergang wordt uitgebreid stilgestaan bij actuele ontwikkelingen binnen het 'moderne' bouwcontractenrecht. De nadruk ligt daarbij op de contractuele vormgeving, maar ook aanbestedingsrechtelijke aspecten zullen aan bod komen.

20

PUNTEN
PO
ADVOCATEN

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

ibr
instituut voor bouwrecht

www.ibr.nl/leergang_mb

Nadere informatie

Het bouwcontractenrecht is de laatste jaren volop in beweging. De afgelopen jaren zien we een aantal ontwikkelingen in het bouwcontractenrecht die zorgen voor een nieuwe benadering van bestaande bouworganisatievormen en hun bijhorende sets van algemene voorwaarden alsook de ontwikkeling van nieuwe bouworganisatievormen (denk aan vormen van twee-fase contracteren) of hernieuwde belangstelling voor reeds bestaande vormen (denk aan het bouwteam en de alliantie).

Er zijn tal van voorbeelden te geven van deze ontwikkelingen. Zo zien we bij *de nieuwe of andere benadering van bestaande bouworganisatievormen* bijvoorbeeld aan een grotere nadruk op het realiseren van goede samenwerking tussen partijen in het voorkomen van geschillen, vroege betrokkenheid van de aannemer, methoden om te komen tot een meer evenwichtige risicoverdeling en vormen van uitgestelde prijsbepaling. In de slipstream van die nieuwe inhoud van overeenkomsten zien we ook *nieuwe sets van algemene voorwaarden*, zoals het DG202 bouwteammodel, of een vernieuwde versie van een bestaande set van algemene voorwaarden, het KBL 2021 model. Daarnaast zien we, ingegeven door de wens het bouwproces en de samenwerking anders in te richten, ook de *ontwikkeling van nieuwe bouworganisatievormen*, bijvoorbeeld de ontwikkeling van vormen van twee-fase contracteren, maar ook hernieuwde belangstelling voor reeds bestaande vormen

denk aan het eerdergenoemde bouwteam, maar ook aan de alliantie.

Deze ontwikkelingen roepen tal van vragen op bij de klassiek geschoolde bouwrechtjurist: waarom moet ineens alles anders? Naar welke nieuwe contractuele elementen zijn we als bouwrechtgemeenschap op zoek en waarom? En hoe vertalen we deze moderne wensen naar het contractuele kader. Daarbij speelt steeds de vraag hoe dit alles aanbestedingsrechtelijk valt vorm te geven.

In deze leergang wordt uitgebreid stilgestaan bij bovenstaande en andere ontwikkelingen binnen het 'moderne' bouwcontractenrecht. De nadruk ligt daarbij op de contractuele vormgeving, maar daarnaast is hele dag gewijd aan de aanbestedingsrechtelijke aspecten die bij deze nieuwe vormen van samenwerken en contracteren een rol spelen. Er is naast het leggen van een gedegen juridische basis uitgebreid aandacht voor praktische voorbeelden die inzicht geven in hoe deze nieuwe ontwikkelingen zich in de 'échte wereld' manifesteren.

Gedurende de gehele leergang zal prof. Evelien Bruggeman de bijeenkomsten kort inleiden en aan het eind van de leergang zal zij tijdens een interactieve afsluiting van deze leergang een samenvatting van de in de afgelopen weken besproken onderwerpen verzorgen.

Programma (najaar 2024)

Dag 1 - Introductie - 4 uur

prof. C.E.C. (Chris) Jansen & prof. mr. dr. E.M. (Evelien) Bruggeman

Al decennia wordt in de wetenschap en de praktijk gediscussieerd over verschillende vormen van aanbesteden, contracteren en samenwerken om kostenoverschrijdingen en geschillen te voorkomen. Naarstig wordt gezocht naar mogelijkheden om ontwerp- en uitvoeringsrisico's op een redelijke en effectieve manier tussen opdrachtgevers en aannemers te verdelen; iedereen zoekt die ene heilige graal. In deze bijeenkomst wordt uitgebreid ingegaan op de recente ontwikkelingen in het bouwcontractenrecht; het zogenaamde moderne bouwcontractenrecht. Ingegaan wordt op de geschiedenis en achtergrond van deze ontwikkelingen, op het aan de bouw inherente Informatierisico en hoe daar mee om te gaan. Aandacht wordt besteed aan de toegenomen wens om meer aandacht te hebben voor (betere) samenwerking tussen partijen, die samenwerking (ook juridisch) anders in te richten, de aannemer vroeg te betrekken in de ontwerpfase en de zoektocht naar vormen van uitgestelde prijsbepaling (zoals twee-fasencontracteren) om zo te komen tot een betere risico-inschatting en -verdeling. Deze dag geeft een gedegen voorbereiding op de vervolgdagen van deze leergang en zorgt ervoor dat de nieuwe ontwikkelingen in een breed perspectief worden beschouwd.

Dag 2 – Twee fasen contracten en vormen van uitgestelde prijsbepaling - 4 uur

mr. G.J. (Georg) Huith & mr. R.G.T. (Rob) Bleeker

Met de publicatie van het McKinsey rapport van Rijkswaterstaat in de zomer van 2019 is de discussie over de nut en noodzaak van het zogenaamde twee-fase contracteren, gestart. De meest in het oog springende aanbeveling in het McKinsey rapport was immers de introductie van een 'twee-fasen-proces' waarin pas ná de ontwerp- of engineeringsfase de prijsbepaling voor de bouwfase volgt.

Gedurende deze dag van leergang worden de mogelijkheden verkend die de verschillende bestaande bouworganisatie- en contractvormen bieden om het 2-fasen-proces aan te besteden en te contracteren. De sprekers gaan uitgebreid in op de betekenis van het McKinsey-rapport, wat 2-fasen contracteren inhoudt of kan inhouden, de verschillende vormen waarin 2 fasen contracten zich in de praktijk laten zien en de onderwerpen die inhoudelijk geadresseerd moeten worden om een twee fase contract vorm te geven.

Daarbij gaat de aandacht in het bijzonder uit naar de verschillende manieren van prijsvorming. Bouwcontractvormen en de daarop toe te passen prijsvormingsmechanismen worden kritisch getoetst op hun voor- en nadelen, rechtmatigheid en doelmatigheid.

Speciale aandacht is er voor het vormgeven van een twee-fasencontract met behulp van de UAV-GC 2005.

Vooruitlopend op de laatste dag van deze leergang wordt ook kort stilgestaan bij de inpassing van twee-fasencontracten in de aanbestedingsrechtelijke kaders.

Dag 3 – Contracteren van een bouwteam - 4 uur

mr. R.G.T. (Rob) Bleeker & mr. A.M.B. (Andrea) Chao

Het bouwteam model kan de laatste jaren rekenen op hernieuwde en grote belangstelling. Werd deze bouworganisatievorm aanvankelijk gebruikt om Rotterdam na de oorlog snel op te bouwen door vroege betrokkenheid van de aannemer in de ontwerpfase met behulp van deze samenwerkingsvorm, op zoek naar nieuwe wegen om het informatierisico te beheersen en de samenwerking te verbeteren mag het bouwteam rekenen op grote populariteit. Sinds enige tijd zijn twee nieuwe sets van algemene voorwaarden beschikbaar voor het vormgeven van een bouwteamovereenkomst: het DG2020 model van Duurzaam Gebouwd en de Model Bouwteam-overeenkomst 2021 van de Koninklijke Bouwend Nederland. In de praktijk wordt ook nog veel gebruik gemaakt van het Model Bouwteamovereenkomst 1992 (ook wel VG-bouw genoemd) van Bouwend Nederland of varianten daarop.

Tijdens deze bijeenkomst wordt allereerst ingegaan op de wezenskenmerken van de bouwteamovereenkomst en de voor- en nadelen van deze bouworganisatievorm. Daarna worden de overeenkomsten en verschillen tussen de drie beschikbare modellen aan de hand van verschillende onderwerpen besproken. Aan de orde komen onderwerpen als het sluiten van een overeenkomst, en de samenstelling der partijen, het gehele aan af te sluiten overeenkomsten, de verplichtingen van partijen en hun bijdragen aan het bouwteam, het vormgeven van de samenwerking tussen partijen, de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden van partijen, de waarschuwingplicht, prijsvorming na voltooiing van het bouwteam en de afscheidingsregeling voor als partijen uit elkaar gaan.

Gedurende het laatste uur van deze dag is ruimte voor het bespreken van enkele praktijkvoorbeelden en hun juridische karakteristieken.

Dag 4 – De alliantie (deel 1) en geschillen voorkomen of alternatief beslechten (deel 2)

Deel 1- De alliantie - 2 uur

mr. B.C.L. (Bas) van den Berg & mr. A.G.J. (Arent) van Wassenaer van Catwijk

Allianties - in hun diverse verschijningsvormen - zijn samenwerkingsmodellen om op een logische manier om te gaan met het zich voordoen van diverse bij bouwprojecten optredende risico's. Maar, ze hebben wel een wat ingewikkelder gebruiksaanwijzing dan een doorsnee samenwerkingsmodel. En, er is ook niet één type alliantie. Het is meer een verzamelnaam voor diverse op elkaar gelijkende samenwerkingsmodellen. Allemaal wel met hetzelfde doel:

om een perfecte, althans een aanvaardbare 'hedge' tot stand te brengen tussen het zich voordoen van risico's en het moeten dragen van de gevolgen daarvan op rechtvaardige wijze verdeeld over de bij de bouw betrokken partijen. En dat uitgangspunt te grondvesten op zoveel mogelijk parallelle belangen en een op optimale samenwerking gerichte projectorganisatie.

Tijdens deze bijeenkomst worden de verschillende vormen van allianties besproken, te weten strategische- en projectallianties en de verschillende verschijningsvormen daarvan. De inleiders gaan daarbij in op concrete voorbeelden uit binnen- en buitenland waaronder ook de ProRail-alliantie.

Deel 2 – Geschillen voorkomen of alternatief beslechten - 2 uur

mr. A.G.J. (Arent) van Wasseanaer van Catwijck & M. (Malcolm) Aalstein

Een bouwproject heeft tot doel te komen tot de realisatie en oplevering van het bouwwerk. Gedurende de rit kunnen zich echter tal van problemen voordoen die leiden tot geschillen met oponthoud, kosten en ergernis tot gevolg. Er zijn tal van methoden om te voorkomen dat een geschil zo escaleert dat de rechter of de arbiter erbij gehaald moet worden. In het licht van de in de praktijk levende wens om te komen tot betere samenwerking tussen partijen en minder geschillen wordt in dit deel van de leergang stilgestaan bij methoden voor het voorkomen van conflicten en het oplossen van verschillen van inzicht, dan wel het beslechten van conflicten. Tijdens de bijeenkomst wordt onder meer zakelijke mediation, de zienswijze-methode, de fast track-procedure bij de Raad van Arbitrage voor de Bouw alsook methoden die meer in de internationale praktijk worden gehanteerd en waarmee vergelijkbare doelen worden beoogd, toegelicht.

Dag 5 - Het aanbesteden van de moderne bouworganisatievormen en afsluiting van de leergang

Deel 1 - Het aanbesteden van moderne bouworganisatievormen die vormen van uitgestelde prijsbepaling bevatten - 3 uur en 15 minuten

mr. J.N.E. (Jeanile) Weyne & mr. G.J. (Georg) Huith

Een bouwproject heeft tot doel te komen tot de realisatie en oplevering van het bouwwerk. Gedurende de rit kunnen zich echter tal van problemen voordoen die leiden tot geschillen met oponthoud, kosten en ergernis tot gevolg. Er zijn tal van methoden om te voorkomen dat een geschil zo escaleert dat de rechter of de arbiter erbij gehaald moet worden. In het licht van de in de praktijk levende wens om te komen tot betere samenwerking tussen partijen en minder geschillen wordt in dit deel van de leergang stilgestaan bij methoden voor het voorkomen van conflicten en het oplossen van verschillen van inzicht, dan wel het beslechten van conflicten. Tijdens de bijeenkomst wordt onder meer zakelijke mediation, de zienswijze-methode, de fast track-procedure bij de Raad van Arbitrage voor de Bouw alsook methoden die meer in de internationale praktijk worden gehanteerd en waarmee vergelijkbare doelen worden beoogd, toegelicht.

Deel 2 - Interactieve afsluiting van de leergang

prof. mr. dr. E.M. (Evelien) Bruggeman

Dit is de laatste dag van de vijfdaagse leergang over het moderne bouwcontractenrecht. De avond zal worden afgesloten met een samenvatting van de in de afgelopen weken besproken onderwerpen en discussie met de cursisten. Dit onderdeel zal ongeveer 45 minuten in beslag nemen.

voor meer informatie en aanmelden:

www.ibr.nl/leergang_mb